

Narodowy Fundusz Zdrowia, czyli instytucja publiczna z trzecim co do wielkości budżetem w państwie, posiada 85 procent udziału w wydatkach publicznych na ochronę zdrowia. Wypełnianiu zadań ustawowych przez NFZ przyjrzała się Najwyższa Izba Kontroli.

Jak wynika z kontroli, NFZ w roku 2019 w większości wypełniał powierzone mu zadania, jednak nie obyło się bez uchybień i błędów. Dostępność ambulatoryjnej opieki specjalistycznej znacznie się pogorszyła, mimo że na niektóre zabiegi czeka się krócej.

W 2019 r. NFZ zakupił świadczenia zdrowotne za ponad 90 mld zł, czyli o ponad 9 mld zł (11,2%) więcej niż w roku poprzednim. Ten trwający już kolejny rok z rzędu wzrost pozwolił zmniejszyć liczbę osób w kolejkach - ale nie dotyczyło to wszystkich świadczeń.

Fundusz rozszerzył katalog świadczeń objętych nielimitowanym finansowaniem o świadczenia diagnostyki obrazowej i zabiegi usunięcia zaćmy, zwiększył też dofinansowanie endoprotezoplastyki stawu biodrowego i stawu kolanowego.

Izba zwraca jednak uwagę, że największą część kosztów świadczeń stanowiły koszty leczenia szpitalnego (ich udział wzrósł o 0,2 punktu procentowego i wyniósł w 2019 r. 52,6%). Oznacza to, że wciąż akcent kładzie się na znacznie kosztowniejsze leczenie szpitalne zamiast ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. Ambulatoryjna opieka specjalistyczna nie uzyskała bowiem adekwatnego dofinansowania i tu czas oczekiwania wzrósł w przypadku aż 59,2% świadczeń, a liczba oczekujących o 15,3%.

Jedną z głównych przyczyn długich kolejek byli pacjenci niezgłaszający się na umówione wizyty - tylko do poradni kardiologicznych, onkologicznych, ortopedycznych i endokrynologicznych w 2019 r. takich osób było ponad 200 tys. NFZ starał się dysponować wiarygodnymi i kompletnymi danymi o listach oczekujących. Nie uruchomił jednak w ustawowym terminie usługi przypomnienia o wizycie. Centrala NFZ nie sprawowała również należytego nadzoru nad realizacją zadań oddziałów wojewódzkich Funduszu w zakresie przygotowywania planów zakupu świadczeń opieki zdrowotnej.

Plan finansowy Funduszu przygotowano i wykonano zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie przekroczono kosztów ogółem ani poszczególnych kategorii kosztów. Mimo wzrostu przychodów plan finansowy na 2019 r. zrealizowano ze stratą wynoszącą niemal 1 mld zł.

Plan pracy Centrali NFZ na 2019 r., który miał stanowić jedno z narzędzi kontroli zarządczej, nie pomógł w realizacji zadań, bo przygotowano go z opóźnieniem i nie objął całego roku, co jest sprzeczne z zasadą uchwalania planu na rok kalendarzowy. Ponadto podstawą ujęcia projektu w Planie była nie jego istotność z punktu widzenia zadań Centrali, ale zgodność z celami Strategii NFZ. Plan nie zapewniał także osobom zarządzającym i pracownikom rzetelnych informacji potrzebnych do realizacji zadań, jak również nie pozwalał na dokonanie obiektywnej oceny stopnia realizacji celów.

Źródło: NIK